

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mráky a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **S. D.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2019, čj. OAM-115/LE-PA03-ZA20-PD3-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 12. 2019, čj. 53 Az 2/2019-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce je státním příslušníkem Běloruské republiky. Do ČR poprvé přicestoval v roce 2001 jako turista, pak se zde zdržoval za účelem podnikání od dubna 2003 do července 2004. V roce 2006 mu Policie ČR uložila správní vyhoštění z ČR (rozhodnutí ze dne 26. 5. 2006). V návaznosti na to žalobce dne 6. 6. 2006 poprvé (neúspěšně) požádal o mezinárodní ochranu (rozhodnutí ze dne 7. 11. 2007). V květnu 2010 jej Okresní soud v Českém Krumlově shledal vinným z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky, jelikož dne 2. 5. 2010 po předchozí konzumaci alkoholických nápojů řídil osobní automobil. Současně jej shledal vinným z přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí, protože nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění z ČR, jakkoli mu Policie ČR výjezdním příkazem ze dne 21. 1. 2010 stanovila lhůtu k opuštění území ČR (trestní příkaz ze dne 4. 5. 2010, sp. zn. 10 T 73/2010). V reakci na to žalobce požádal o mezinárodní ochranu podruhé (žádost ze dne 11. 5. 2010). Žalovaný nevyhověl ani této jeho druhé žádosti (rozhodnutí ze dne 22. 7. 2010). Toto rozhodnutí ovšem zrušil Krajský soud v Brně a věc vrátil žalovanému (rozsudek ze dne 20. 7. 2011). Rozhodnutím ze dne 18. 11. 2013 žalovaný sice neudělil žalobci azyl, ale udělil mu doplňkovou ochranu podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a to na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Doplňkovou ochranu mu poté žalovaný dvakrát prodloužil, vždy o dalších 24 měsíců (rozhodnutí ze dne 6. 11. 2014 a ze dne 7. 11. 2016).

[2] Dne 15. 10. 2018 žalobce podal žádost o prodloužení doplňkové ochrany dle § 53a zákona o azylu. Uvedl, že chce žít ve svobodné a demokratické zemi, jako je ČR, nemít strach o život a syna, který se narodil v ČR. Při následném pohovoru sdělil, že stále má strach z KGB, obává se trestního stíhání a následného uvěznění, jelikož utekl z vlasti. V Bělorusku se nic nezměnilo. Pořád tam je diktatura. Matka ho informovala, že každý měsíc za ní chodí policie v civilním oděvu a ptají se na něj. Matka jim vždy řekne, že neví, kde žalobce pobývá. Běloruské orgány údajně ví o tom, že v ČR dostal doplňkovou ochranu, a to od jeho

známých či od jeho nyní již zletilého syna z prvního manželství, který asi před dvěma lety začal studovat na škole Ministerstva vnitra v Minsku. Žalobce aktivně sleduje dění v Bělorusku, každý den se dívá na webové stránky CHARTA 97 a Evropské Bělorusko, tamní články komentuje svým jménem. Nedávno komentoval článek ohledně svobody slova tzv. blogerů a youtuberů. Tyto stránky jsou v Bělorusku blokovány. Státní orgány ho určitě sledují. Členové jeho domácnosti mají v ČR trvalý pobyt, žalobce údajně usiluje o udělení povolení k trvalému pobytu (protokol ze dne 30. 4. 2019). Ve vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 19. 7. 2019 žalobce opětovně tvrdil, že politické změny v Bělorusku nejsou trvalé ani významné. V praxi prý mají na ochranu lidských práv zanedbatelný vliv. Doplnil také, že v červnu 2019 předvolala KGB jeho matku k výslechu. Matka přiznala, že žalobce pobývá v ČR a žádá zde o mezinárodní ochranu.

[3] Rozhodnutím označeným v záhlaví žalovaný neprodloužil žalobci doplňkovou ochranu. Od roku 2017 v Bělorusku došlo k řadě pozitivních změn, které ve vztahu k žalobcem tvrzeným potížím zlepšily bezpečnostní poměry natolik, že doplňkové ochrany již není třeba. Žalobci již nic nebrání, aby se do Běloruska vrátil, nebude tam vystaven nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Přitom žalovaný odkázal na konkrétní závěry několika zpráv o politické situaci v Bělorusku a vypořádal žalobcem vznesené námitky. Žalobce napadl toto rozhodnutí žalobou. Krajský soud názoru žalovaného přisvědčil a výše specifikovaným rozsudkem žalobu zamítl.

[4] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek včas podanou kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Politická ani bezpečnostní situace se prý v Bělorusku nijak zásadně nezměnila. Předpokládá, že je nadále v hledáčku zájmů orgánů státní moci. V případě nuceného návratu mu hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalovaný řádně nezjistil skutkový stav. Nezhlednil, že stěžovatel není politicky neaktivní, popř. jeho aktivity bagatelizoval. Krajský soud pochybil, pokud těmto závěrům přitakal. Dále vznesl námitky ohledně práva na rodinný život.

[5] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[6] Stěžovatel netvrdil, proč by jeho kasační stížnost měla být přijatelná; důvody k jejímu věcnému projednání neshledal ani NSS. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[7] Dle § 53a odst. 4 zákona o azylu ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a zákona o azylu) a nenastanou-li důvody pro její odnětí (§ 17a zákona o azylu). Institut prodloužení doplňkové ochrany je založen na klauzuli *rebus sic stantibus*, tedy jestliže se situace nezmění. V prodlužovacím řízení se zejména posuzuje, zda a jak se změnila okolnosti, jež vedly k původnímu udělení doplňkové ochrany. Tehdejší situace se konfrontuje s aktuální situací v zemi původu cizince (srov. např. rozsudek ze dne 16. 5. 2018, čj. 5 Azs 34/2018-29, bod 15; a též usnesení ze dne 21. 3. 2019, čj. 10 Azs 33/2019-22, bod 7).

[8] Žalovaný v listopadu 2013 udělil stěžovateli doplňkovou ochranu v návaznosti na vyhrocenou situaci po prezidentských volbách v prosinci 2010, a to za situace, kdy nové zákony z roku 2012 ještě více zintenzivnily vládní dohled nad aktivisty občanské společnosti,

pokračování

objevovala se obvinění z mučení a špatného zacházení ve vazbě. Režim tvrdě zasahoval proti všem formám protestu (s. 10-11 rozhodnutí ze dne 18. 11. 2013).

[9] Závěry žalovaného i krajského soudu o nynějším zlepšení bezpečnostní situace v Bělorusku jsou podloženy informacemi uvedenými ve správním spisu. Oproti situaci z roku 2010 již v Bělorusku nedochází k brutálním zásahům proti občanské společnosti. V podrobnostech NSS odkazuje na s. 5 až 8 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný cituje konkrétní pasáže ze zpráv o zemi původu. Žalovaný své závěry opřel o zcela konkrétní skutečnosti. Zdroje, ze kterých žalovaný vycházel, jsou relevantní, aktuální a důvěryhodné (rozsudek ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, bod 16; k zjišťování a zohlednění informací ve prospěch i neprospěch žadatele pak rozsudek ze dne 30. 6. 2010, čj. 9 Azs 16/2010-229). Ačkoliv je Bělorusko dle citovaných zpráv považováno za autoritářský stát a z hlediska dodržování lidských práv jde o problematickou zemi, neznamená to nutně, že kterýkoliv občan této země je vystaven tomuto negativnímu vlivu (ve vztahu k situaci v Bělorusku srov. např. usnesení ze dne 9. 1. 2020, čj. 7 Azs 168/2019-33, bod 14; či ze dne 29. 1. 2020, čj. 10 Azs 436/2019-28, bod 9).

[10] Při pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany stěžovatel uvedl, že se obává návratu do Běloruska, neboť v ČR požádal o azyl. Dále se domnívá, že je politicky aktivní. Za to mu prý hrozí možná až 5 let odnětí svobody za vlastizrada. Žalovaný se s touto argumentací přesvědčivě vypořádal (s. 7 až 8 napadeného rozhodnutí). Krajský soud navíc pečlivě vysvětlil, že hypotézu o tom, že jej běloruské státní orgány považují za spolupracovníka politické opozice, již vyvrátil žalovaný v původním rozhodnutí ze dne 18. 11. 2013 (viz zejména body 31 až 34 napadeného rozsudku). Nešlo o žádnou bagatelizaci stěžovatelových aktivit, spíše sám stěžovatel v tomto směru neuvedl žádná podstatná tvrzení. Na tom nic nemění ani jeho údajné komentáře na webových stránkách.

[11] Pokud jde o komplex námitek ohledně dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny, žalovaný se těmito skutečnostmi zabýval na s. 8 a 9 napadeného rozhodnutí a krajský soud pak v bodě 35 rozsudku. Tam uvedli vše podstatné. Ani NSS se nedomnívá, že stěžovatelově družce či dětem něco brání v návratu do Běloruska; ostatně tam v roce 2013 asi měsíc setrvaly a žádné problémy během tohoto pobytu ve vlasti neměly. Rodinný život mohou vést ve své vlasti. Stěžovatel navíc sám tvrdí, že již podal žádost o vydání povolení k trvalému pobytu v ČR. Pokud by mu povolení bylo vydáno, o žádném zásahu do rodinného života nelze ani mluvit.

[12] V této věci tedy nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Nedošlo ani k pochybení soudu při výkladu práva.

[13] NSS proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. května 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu